ས་གནས། ཅང་སུའུ་ལམ་སྒོ་རྟགས་19 ཁ་པར་ཨང་གྲངས། 6320059 འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་གི་པར་འདེབས་བཟོ་གྲྭ་ནས་པར་འདེབས་བྱས།

4 གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར། རེས་གཟའ་པ་སངས།

2024ལོའི་ཟླ་7ཚེས་26
པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ། སྟོབས་རྒྱལ།

ཉེ་ཆར་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་
ཟློས་གར《ཞང་ཞུང་གི་འབྱུང་ཁུངས། གུ་
གེའི་ཤུལ་སྲོལ》ཞེས་པའི་ཟློས་གར་དེ་བོད་
ལྗོངས་ཟློས་གར་ཁང་ཆེ་མོར་འཁྲབ་སྟོན་
བྱས་པ་རེད། ཟློས་གར་དེ་གླེང་གཞི
《ཞང་ཞུང་གི་འབྱུང་ཁུངས》དང་།
འཁྲབ་ཚན་དང་པོ《གུ་གེའི་བྲག་ཅ》
འཁྲབ་ཚན་གཉིས་པ《གུ་གེའི་ཤུལ་
སྲོལ》 འཁྲབ་ཚན་གསུམ་པ《གུ་གེའི་
བཟོ་རྩལ》 མཇུག་སྒྲིལ《གུས་
ལུགས》བཅས་སུ་དབྱེ་ཡོད། གླུ་དབྱངས་
དང་། ཞབས་བྲོ། སྙན་ངག རི་མོ་
སོགས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྟད་མོ་བར་གནའ་བོའི་ཞང་ཞུང་གི་
རིག་གནས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་
དབང་འཕྲོག་ཤུགས་དང་གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་
མཚར་ཅན་མྱོང་ཚོར་བྱུང་ཡོད།
པར་འདི་ནི་འཁྲབ་སྟོན་བྱ་ཡུལ་ཡིན།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

《ཞང་ཞུང་གི་འབྱུང་ཁུངས།གུ་གེའི་ཤུལ་སྲོལ》ཞེས་པ་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། གྲོང་ཁྱེར་དང་
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་
ཆེན་མོའི་བྱ་སྤྱོད་མུ་མཐུད་སྤེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
རང་གྲོང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་གད་སྙིགས་གང་
བྱུང་དུ་དབྱུག་པ་དང་། “སྡོམ་དྲ”ལྟ་བུའི་གློག་
སྐུད་གང་བྱུང་དུ་འཐེན་པ། འཕྲུལ་སྒུལ་འཁོར་
རིགས་གང་བྱུང་དུ་འཇོག་པ། བེད་མེད་དུ་གྱུར་
པའི་གློག་ཤིང་རང་སར་འཇོག་པ་སོཊ་མ་རབས་ཀྱི་
སྣང་ཚུལ་སྔར་བཞིན་ཐོན་ནས་རང་གྲོང་གི་གཟུཊ་
བརྙན་ལ་ཤུཊ་རྐྱེན་ཚབས་ཆེན་ཐེབས་ཡོད།
ཟླ་7ཚེས་23ཉིན་གསར་འགོད་པས་གྲྭ་བཞི་
ཤར་ལམ་སྣུར་སྲིང་ལམ་དུམ་དང་ལྕཊ་རོང་བདེ་
སྐྱིད་ཁང་གཞིས་ཁུལ་ཆུང་གི་བྱང་ཕྱོཊ་ལམ་མདོ་
ནས་འཕྲུལ་སྒུལ་འཁོར་རིཊ་མིན་པའི་རླངས་
འཁོར་འཇོག་ས་ཞེས་གསལ་པོར་བཀོད་པའི་ས་
ཆར་འཕྲུལ་སྒུལ་འཁོར་རིཊ་མང་པོ་བཞག་ཡོད་
པར་མ་ཟད། མི་བགྲོད་ལམ་ཡང་བཀག་པ་དང་
འཁོར་གསུམ་རྐང་འཁོར་ཁག་གཅིག་མི་བགྲོད་
ལམ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ། འཕྲུལ་སྒུལ་འཁོར་རིགས་
ཀྱི་ལམ་ཐོག་ཏུ་དངོས་ཟོག་སྤུངས་པ་སོགས་བྱས་
ནས་རྐང་ཐང་བ་དང་རླངས་འཁོར་ཤར་བགྲོད་ལ་

ཤུགས་རྐྱེན་ཚབས་ཆེན་བཟོས་པ་མཐོང་བྱུང་།
དེ་རྗེས་གསར་འགོད་པ་གྲྭ་བཞི་ལམ་ཆུ་བེད་
ཐིང་གི་བྱང་ངོས་སྤྱི་གླིང་དུ་སླེབས་སྐབས་ལམ་
འགྲམ་དུ་བེད་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གློག་ཤིང་ལོང་བའི་
བགྲོད་ལམ་གྱི་འགྲམ་དུ་དབྱུགས་ཡོད་པ་དང་།
དེ་དང་ཐག་ཉེ་སར་བེད་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གློག་ཤིང་
ཆག་རོ་ཞིག་ཀྱང་དབྱུགས་ཡོད་པས་མངོན་མེད་ཀྱི་
རྐྱེན་ངན་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད་པ་རེད།
གྲྭ་བཞི་ལམ་གྱི་ཧྲེང་ཁྲེང་མེ་ཏོག་ལྡུམ་རའི་
ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཤར་རླུང་རླངས་འཁོར་
ཀུང་སིའི་ལྷ་སའི་ཕྱིར་ཚོང་ལག་རྩལ་ཞབས་ཞུ་ལྟེ་
གནས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒོའི་ནང་འཛུལ་མ་ཐག་རི་ལྟར་
སྤུངས་པའི་གད་སྙིགས་ནས་དྲི་ངན་འཐུལ་ཞིང་
གད་སྙིགས་སྣ་ཚོགས་བསྲེས་ནས་ས་སྟེང་དུ་
དབྱུགས་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་
གད་སྙིགས་སྒམ་སྟོང་པར་བཞག་ཡོད་པ་རེད།
དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཤིང་སྡོང་སྐམ་པོ་ཁ་ཤས་སྔར་
བཞིན་རང་སར་བཞག་ཡོད་ཅིང་། དུས་ཐོག་ཏུ་
གཙང་སེལ་བྱས་མེད་པ་རེད།
གཞན་ཡང་བཅར་འདྲི་བྱེད་རིང་གསར་
འགོད་པས་ད་དུང“སྡོམ་དྲ”ལྟ་བུའི་གློག་སྐུད་དང་
ལམ་ངོས་གཏོར་སྐྱོན་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། ཤེས་དཔལ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་
ཞིག་གི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཡིན་པས། ཚང་
མས་ཐུན་མོང་ཐོག་འབད་བརྩོན་དང་ཐུན་མོང་
ཐོག་འཛུགས་གཏོད་བྱེད་དགོས།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ནས་མ་རབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གཏན་འགོག་བྱེད།
ཐེར་འདོན་སྟེགས་བུ།

ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）མིག་སྔར་ཏང་ཡོངས་
དང་རྒྱལ་ཡོངས་གོང་འོག་ཚང་མར་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་
ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་གཏིང་
ཟབ་བྱེད་པའི་ཚ་རླབས་འཕྱུར་བཞིན་ཡོད། གྲོང་
ཁྱེར་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱི་
ཁོངས་མིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་
ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་
དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས་
སྒྱུར་བཅོས་སྔར་བས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་ཀྲུང་
གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ལྷ་སའི་ལག་ལེན་ལ་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་

སྟོབས་ཤུགས་བསྣན་དགོས་པ་དང་། ལོ་སྨད་ཀྱི་ལས་
དོན་ལ་དམ་འཛིན་ནན་ཏན་བྱས་ནས་འགན་འཁྲི་
འཁུར་སེམས་དང་ལས་འགན་སྒྲུབ་སེམས་ཆེ་རུ་ཏན་
ཏིག་གཏོང་དགོས། གནད་དོན་གྱི་ཁྲིད་སྟོན་དང་
གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོན་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་ལོ་སྨད་
ཀྱི་ལས་དོན་ལས་འགན་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པར་ནུས་
ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས། ལོ་ཧྲིལ་
པོའི་ལས་ཀའི་དམིགས་ཚད་དང་ལས་འགན་སྤུས་
འབོར་གཉིས་ཀར་འགན་ལེན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་
ལེགས་འགྲུབ་བྱེད་དགོས་པ། དམངས་དོན་གྱི་བརྩེ་
སེམས་མཐའ་འཁྱོངས་དང་ཁྲིམས་ལྟར་འགན་འཁྲི་
ཁུར་ནས་ལྷ་སའི་ཡུན་རིང་བདེ་འགོད་དང་སྤུས་ཚད་

མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་བྱ་སྤྱོད་
དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་
ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་
དོན་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།
ཀྲང་ཡུང་ལིན་དང་། ཀྲེང་ཝེ་གོ། ཕེང་ཧྥེ་
ཡུའེ། ཟླ་བ། ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ། འཕྲིན་ལས་དར་
རྒྱས། པ་སངས་རྡོ་རྗེ། ཀའོ་ཅུན་བཅས་ཚོཊ་འདུར་
ཞུགས་པ་རེད། ལི་ཧྲི་རུང་དང་མིག་དམར་བསྟན་
འཛིན་དང་དེ་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཞིབ་བཤེར་
ཨུ་ལྷན་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཐད་གཏོཊ་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་གྱི་
འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་སོཊ་ཚོཊ་འདུར་ཟུར་ཞུཊ་
གནང་ཡོད། （ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་སྙིང་
སྟོབས་དང་ཚད་གཞི་ནན་པོའི་ཐོག་ནས་ཏང་དོ་དམ་
དང་ཏང་བསྐྱངས་ནས་གཟེར་འདེབས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུར་བཅོས་དོན་འཁྱོལ་དམ་འཛིན་ཡག་
པོ་བྱས་ཏེ། 《གཏན་འབེབས》ནང་བཏོན་པའི་སྒྱུར་
བཅོས་ཀྱི་ལས་འགན་དེ“ལག་བསྟར་གྱི་འཆར་
གཞིར”བསྒྱུར་བར་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་ཡིས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་
ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་
དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་དང་། དྲིལ་བསྒྲགས་
ཡག་པོ། ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བཅས་བྱ་རྒྱུ་ནི་མིག་
སྔ་དང་སླད་ཕྱིན་དུས་སྐབས་ཤིག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་
འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། སྤྱི་ཡོངས་སྐུལ་སློང་ཐུབ་
པའི་སློབ་སྦྱོང་བགྲོ་གླེང་རེ་བྱས་ཏེ། “གྲོས་གཞི་དང་
པོའི”ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་ནན་པོས་ཏང་ཨུད་ཀྱིས་
སློབ་སྦྱོང་གི་སྣེ་ཁྲིད་པ་དང་། ཆེད་ལས་མཁས་པས་
སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ། ཏང་གི་སློབ་གྲྭས་སློབ་གྲྭ་གཉེར་
བ། ཀྲི་པུའུ་ཡིས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་པ།
མང་ཚོགས་ལ་སློབ་ཁྲིད་སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་
སྤྱད་དེ། མགྱོགས་མྱུར་ངང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚ་རླབས་
ཤིག་འཕྱུར་བར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁྱོན་ཡོངས་ལ་
ཁྱབ་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་སྒྲོག་འགྲེལ་གཅིག་བྱས་ཏེ།
ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་སྒྲོག་འགྲེལ་ཚོགས་པ་
བཙུགས་ཐོག ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་
དོན་ལས་ཁུངས་དང་། གྲོང་གསེབ། སྡེ་ཁུལ།
ཁེ་ལས། སློབ་གྲྭ དགོན་སྡེ། དམག་སྒར་བཅས་
སུ“སྤེལ་བ་བདུན”གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ནས་ཁྱིམ་ཚང་ཀུན་
གྱིས་ཤེས་པ་དང་མི་ཚང་མས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།
ཁྱབ་ཁོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ཞིབ་འཇུག་ཐེངས་
གཅིག་བྱས་ཏེ། 《གཏན་འབེབས》ནང་བཏོན་པའི་
སྒྱུར་བཅོས་བྱ་ཐབས་ཁག་300ལྷག་ཙམ་དང་བསྡུར་
ནས་ས་ཁུལ་དེ་ག་དང་ལས་རིགས་དེ་གའི་འབྲེལ་
མཐུད་དོན་འཁྱོལ་བྱ་ཐབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་
བྱས་ཏེ། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོར་ཐུབ་པའི་སྒྱུར་བཅོས་
བྱ་ཐབས་ཁག་གཅིག་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ནས་ཇུས་
འགོད་བྱེད་དགོས། ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ལག་བསྟར་
ཇུས་གཞི་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་
ཀྱི་དཔེ་མཚོན་བྱེད་སྟངས་ཕྱོགས་བསྡོམས་དང་།
གཞི་རིམ་གྱི་གསར་གཏོད་ཉམས་མྱོང་བསྡུ་ལེན།
ཕྱོགས་ཁག་གི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་བསྡུ་ལེན་
བཅས་བྱས་པ་བརྒྱུད། སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་སྒོ་ནས་
ལག་བསྟར་ཇུས་གཞིའི་འཆར་ཟིན་བཀོད་ནས་གྲོང་
ཨུད་སྐབས་བཅུ་པའི་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་
བརྒྱད་པ་ཡག་པོ་འཚོག་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་གང་ལེགས་བྱེད་
དགོས་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་ཡིས“ཆ་ཚང་བའི”གྲ་སྒྲིག་གང་
ལེགས་བྱས་ཚེ་གཞི་ནས“གནས་ཚུལ”སྔོན་འགོག་དང་

གཏན་འགོག་བྱེད་ཐུབ། གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གོང་
འོག་ཚང་མས་མ་མཐའི་མཚམས་ཐིག་གི་བསམ་བློ་དང་
མཐར་སོན་གྱི་བསམ་བློ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ“ངེས་
གཏན་མེད་པའི”འབྲུབ་འགོག་གི་འགག་རྩའི་དུས་
སྐབས་ལ་དམ་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
ཆུ་ལོག་སྔོན་འགོག་དང་། ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་འགོག་པ།
གནོད་འཚེ་ཆེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་བཅས་ལ་གཞི་ཚུགས་ཏེ་
རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་གྱི་མ་ལམ་དང་། གྲོང་
གསེབ་ཀྱི་གཞུང་ལམ། ཟམ་པ། བགྲོད་ལམ།
ཁང་པ་རྙིང་པ་དང་ཉེན་ཡོད་ཁང་པ་སོཊ་གཙོ་གནད་
ཁག་ལ་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེན་ཁ་དང་མངོན་
མེད་རྐྱེན་ངན་གྱི་གྲལ་བཤེར་ཆེན་པོ་དང་། བཅོས་
སྒྲིག་ཆེན་པོ། མཐིལ་རྟོཊ་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་
སྤེལ་ནས་འབྲུབ་འགོག་བྱ་ཐབས་ཁག་དོན་འཁྱོལ་ཞིབ་
ཚགས་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་
དང་རྒྱུ་ནོར་གྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་གནང་ཡོད།
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་ཡིས་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གོང་
འོག་ཚང་མས་ཧྲུའུ་ཅི་ཝང་ཅུན་ཀྲེང་གིས་ཉེ་དུས་
གནང་བའི་གསུང་བཤད་དང་མཛུབ་སྟོན་གྱི་དགོངས་
དོན་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་དོན་འཁྱོལ་
གཏིང་ཟབ་བྱས་ཏེ། ཉེན་བརྡ་རྒྱུན་སྒྲོག་དང་དོགས་
ཟོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱིས་བྱ་ཐབས་གལ་ཆེན་སྤྱད་དེ་
བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ཁག་ལ་དམ་འཛིན་
ཡག་པོ་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོན་ཡོངས་རྒྱུན་མཐུད་
ཞི་མཐུན་དང་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་ནུས་
ཤུགས་ཡོད་རྒུས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རིམ་པ་ཁག་
གི་ཏང་ཡོན་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་
ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པའི་དགོངས་དོན་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་གོ་
སྐབས་སུ་བཟུང་ནས། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་
དང་། སྤྱོད་ཚུལ་འཛུགས་སྐྱོང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེ་
འགྲམ་གྱི་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་ཚུལ་དང་རུལ་སུངས་གནད་
དོན་གཅིག་སྡུད་བཅོས་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་
ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། ཐད་ཀར་གཞི་རིམ་དང་འཐབ་
ཕྱོགས་དང་པོར་སྐྱོད་པ་དང་། འགན་འཁྲི་དང་ལས་
འགན་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་སྐྱོད་པ། གྲུབ་འབྲས་
དང་གནད་དོན་ཁྱེར་ནས་ཕྱིར་ལོག་བཅས་བྱས་ཏེ།
འཐབ་ཕྱོགས་དང་པོར་གནས་ཚུལ་དངོས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་དང་འཐབ་ཕྱོགས་དང་པོར་ལས་ཀར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་
གནང་བ་རེད།
ཤའོ་ཡིའུ་ཚའེ་ཡིས་ལོ་སྟོད་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་
ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཁོར་སྐྱོད་ཐད“བརྟན་ཐོག་ལེགས་
འཕེལ”གྱི་རྣམ་པ་མངོན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྔོན་
དཔག་དམིགས་ཚད་དང་ད་དུང་ཧེ་བག་ཡོད། གྲོང་
ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གོང་འོག་ཚང་མས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་དུ་

གཏོང་དགོས་པ་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་ལ་དམ་
འཛིན་བྱེད་པའི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་དང་དགོས་
གཏུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་
དང་། དམིགས་ཚད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་
ནས་དུས་སྐབས་ཡག་ཤོས་དང་འགག་རྩའི་དུས་སྐབས་
ལ་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ། དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་དང་། ནུས་ཤུགས་ཡོད་
རྒུ། མགྱོགས་མྱུར་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐུལ་འདེད་
བཏང་ནས་ལོ་ཧྲིལ་པོའི་དམིགས་ཚད་ལེགས་འགྲུབ་
ཡོང་ཆེད་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་འདིང་དགོས།
དམིགས་ཚད་ལ་དམ་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་
སྟེ། དུས་བཀག་བསྐྱར་ཞིབ་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་
ནན་པོ་བྱས་ནས། དམིགས་ཚད་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་
ཚུལ་ཐད་རེ་རེ་བཞིན་དབྱེ་ཞིབ་དང་། དམིགས་ཚད་
རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་
འཇུག མིགས་ཚད་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་རེ་
རེ་བཞིན་འདོན་པ་བཅས་བྱས་ཏེ། དགེ་མཚན་ལྡན་
པའི་དམིགས་ཚད་ཐད་མུ་མཐུད་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་
དང་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་དམིགས་ཚད་ཐད་ཡར་ཐོན་
ཡོང་བར་བྱེད་དགོས། ཞན་ཆར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་
དགོས་པ་སྟེ། གནད་དོན་གྱི་ཁྲིད་སྟོན་མཐའ་
འཁྱོངས་དང་། དཔལ་འབྱོར་དམིགས་ཚད་
དང་། རྣམ་གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན། ཐོན་ལས་
འཕེལ་རྒྱས་སོགས་འགག་རྩའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་དོ་སྣང་
གིས་ཞན་ཆ་དང་མི་འདང་ས་འཚོལ་ཞིབ་དང་།
གནད་དོན་གྱི་ཧེ་བག་གནད་ལ་འཕིགས་པོས་འཚོལ་
བ། དངོས་སྒྲུབ་བྱ་ཐབས་ཇུས་འགོད་བཅས་བྱས་
ཏེ། ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་ཞན་ཆ་ཁ་གསབ་དང་
ཉམས་ཞན་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་དགོས། སྐུལ་འདེད་
ཤུགས་ཆེན་གཏོང་དགོས་པ་སྟེ། “རྣམ་གྲངས་གཙོ་
བོ་ཡིན་པའི”འདུ་ཤེས་བརྟན་དུ་བཏང་ནས་གསར་དུ་
འཕར་བའི་རྣམ་གྲངས་དེ་འཕར་སྣེ་གསར་པར་བརྩིས་
ནས་ཕན་ཡོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་མཐའ་དག་དམ་འཛིན་དང་
ཕན་ཡོད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་མཐའ་དག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ།
རྣམ་གྲངས་ཆེ་གྲས་དང་རྣམ་གྲངས་བཟང་པོ་ཁག་
གཅིག་ཇུས་འགོད་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། དཔྱད་
ཞིབ་ནན་པོ་དང་ལྟ་སྐུལ་དངོས་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ།
ཨང་རིམ་ལམ་ལུགས་དང་བྱ་དགའ་ཆད་གཅོད་ཀྱི་ལམ་
ལུགས་དོན་འཁྱོལ་ནན་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་
བསྡུས་ཨང་རིམ་དང་། རྩིས་ཐོ་ཡོངས་བསྒྲགས།
བྱ་དགའ་ཆད་གཅོད་མངོན་འགྱུར་བཅས་བྱས་ནས་
འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ་དང་ལས་དོན་དོན་འཁྱོལ་ཐུབ་
པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་
གནང་ཡོད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ད་དུང་དོན་དག་གཞན་དག་
ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གྲོང་ཨུད་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཏེ་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་དྲིལ་བསྒྲཊ་ལག་བསྟར་བཅས་བྱེད་པའི་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་གནང་བ།

（པར་ངོས་གཉིས་པར་མཐུད）“ཞིབ་དཔྱོད་
ཀྱིས་དམངས་འཚོར་སྲུང་སྐྱོབ”དང“ཞིབ་དཔྱོད་
ཀྱིས་ཁེ་ལས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ”སོགས་ཀྱི་ཆེད་དོན་བྱ་
སྤྱོད་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས“ཡིག་སྐུར། ངོ་
གཏུག དྲ་སྦྲེལ། ཁ་པར”བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
མང་པོ་འཐུས་ཚང་དུ་བཏང་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱིས་
ཁེ་ལས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ལས་གནས་དང་།
བུད་མེད་དང་བྱིས་པའི་ཁེ་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་
པའི་ལས་གནས་གསར་དུ་བཙུགས་པ། “གཅིག་
འཐུས་རྣམ་པའི”ཕྱོགས་བསྡུས་རང་བཞིན་གྱི་ཞིབ་
དཔྱོད་ཞབས་ཞུའི་ལས་སྟེགས་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་
ལྡན་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ། མང་ཚོགས་ཀྱི་
རེ་ཞུ་དུས་གཅིག་ཏུ་བདག་སྤྲོད་དང་། མང་
ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་སྐུར་ངོ་བཅར་གྱི་གྱོད་གཞི་ཞིབ་
གཅོད་དང་ལས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་རིམ་ཚད་ལྡན་དུ་
གཏོང་བ། སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་བསྡུས་དང་ཆེད་
བསྐོས་མི་སྣ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ནས་རིགས་དབྱེ་ཐག་
གཅོད་བྱེད་པ། དོན་དག་བདག་སྤྲོད་དང་།
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་སྐུར་ངོ་བཅར། ཞིབ་དཔྱོད་
ཁང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ངོ་བཅར་ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་
ལེན་ཞུ་བ་བཅས་དོན་རེར་ཡིག་ཚགས་རེ་དང་ཡང་
ན་གྱོད་གཞི་རེར་ཡིག་ཚགས་རེ་དོན་འཁྱོལ་ནན་པོ་
བཅས་བྱས་ཏེ་བརྒྱུད་རིམ་སྔར་བས་རྩད་གཅོད་
ཐུབ་པ་དང་མཇུག་འབྲས་ཞིབ་བཤེར་ཐུབ་པར་
བྱས་ནས་དོན་ཐག་ཚང་མར་ལན་བཏབ་ཡོད།
ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་བཏོད་ནས་
དུས་རབས་གསར་པའི“ཧྥེང་ཆའོ་ཉམས་མྱོང”དེ་
འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པ་དང་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱེད་
པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོར་འདྲེས་ཏེ་མི་དམངས་མང་
ཚོཊ་ལ་མྱོང་ཚོར་ཐུབ་པ་དང་། ཕན་པ་དངོས་
ཐོབ་པའི་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱིས་དམངས་འཚོར་སྲུང་སྐྱོབ་
ཡག་པོ་བྱས་ཡོད། འདི་ལོའི་ཟླ་1པོ་ནས་ཟླ་6པའི་
བར་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
དམངས་དོན་གཏུག་བཤེར་ལྟ་སྐུལ་གྱོད་གཞི་33
དང་། ཉེས་དོན་ཞུ་གཏུག་གྱོད་གཞི་2 གྱོད་
དོན་ཐོ་འགོད་ལྟ་སྐུལ་གྱོད་གཞི་8བདག་སྤྲོད་བྱས་
པ། ཞིང་པ་ལས་མིའི་ཁེ་དབང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་གཏུག་གྱོད་གཞི་33བདག་སྤྲོད་
བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་ཞིང་པ་ལས་མིའི་གླ་ཆ་
འགྱངས་ཆད་བྱས་པའི་གྱོད་གཞི་31ཡོད་པ་དང་
ཁྱོན་ཞིང་པ་ལས་མིའི་གླ་ཆ་སྒོར་ཁྲི་464.5963
ལེན་རོགས་རམ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཁྲིམས་འཛིན་
རོགས་སྐྱོབ་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏིང་ཟབ་
བཏང་བ། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་
ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་
འཛིན་རོགས་སྐྱོབ་གྱོད་གཞི་16དང་རོགས་སྐྱོབ་མ་
དངུལ་སྒོར་ཁྲི་37སྤྲད་པའི་ནང་གྲོང་གསེབ་ས་ཁུལ་
གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་དོ་བདག་དང་དབང་པོ་
སྐྱོན་ཅན་སོགས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་སྤྱིའི་མི་11
ལ་རོགས་སྐྱོབ་བྱས་པ་རེད།
རང་འགུལ་ངང་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་
སྒྲུབ་པའི་མཐའ་མའི་འགག་གནད་ཤར་གཏོང་
བྱས་པ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱོད་
ཁང་གིས་ཞིབ་དཔྱོད་འགན་ནུས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་

འགྲམ་དུ་སྣུར་སྲིང་ཏན་ཏིག་བྱས་ཏེ། སྙེ་མོ་རྫོང་
བྲག་སྐོར་ཤང་བྲག་སྐོར་གྲོང་ཚོ་དང་བོང་ཁང་གྲོང་
ཚོ། གཞུ་སྨད་ཤང་ཧོ་ཏུང་གྲོང་ཚོ་བཅས་སུ་
བཅའ་ཁྲིམས་བློ་འདྲིའི་ཁང་བཙུགས་ནས“ཞིབ་
དཔྱོད་+གྲོང་གསེབ”མཉམ་འདྲེས་རྣམ་པའི་
ཞབས་ཞུར་བརྟེན་ནས“ཞིབ་དཔྱོད་+མངགས་
སྐྱེལ”གྱི་རྗེས་སྙེག་རྣམ་པའི་ཞབས་ཞུ་རྒྱ་ཆེར་
བཏང་བ་དང་། “ཁྲིད་སྟོན་+དྲིལ་བསྒྲགས”ཀྱི་
རང་འགུལ་རྣམ་པའི་ཞབས་ཞུ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ།
“གྲོང་ཚོར་བཅའ་སྡོད་ཀྱིས་དུད་ཚང་དུ་བཅར་
འདྲི་དྲིལ་བསྒྲགས་+འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་ངོ་
བཅར་ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་དང་གཤམ་སྐྱོད་དྲིལ་
བསྒྲགས”ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་སྟངས་ཁྱབ་གདལ་
ཤུགས་ཆེན་བཏང་བ། རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་
འགལ་བ་དང་རྩོད་གཞི་སེལ་བ་དང་། ཁྲིམས་
སྐྱོང་དྲིལ་བསྒྲགས། གཏུག་བཤེར་འབྱུང་ཁུངས་
བཅོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་བས་ལྷ་སའི་
ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་མང་ཚོགས་ལ་བྱ་
བ་དངོས་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཀའི་རྣམ་པ་རིམ་བཞིན་
ཆགས་ཡོད། 2023ལོ་ནས་བཟུང་ལྷ་ས་གྲོང་
ཁྱེར་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་12309ཞིབ་
དཔྱོད་ཞབས་ཞུ་ལྟེ་གནས་བཅའ་ཁྲིམས་བློ་འདྲི་
ཁང་གིས་ངོ་བཅར་ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་ཞུ་བ་
དང་། གཤམ་སྐྱོད་བཅར་འདྲི། སྐད་འཕྲིན་
གྱི་ཐོག་ནས་ངོ་བཅར་ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་བྱེད་
པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་ཞབས་
ཞུ་ཐེངས་96མཁོ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་
དང་ཆབས་ཅིག“གཞི་རིམ་དུ་སྐྱོད་པ་བཞིའི”ལས་
ཀའི་ལམ་ལུགས་དམ་འཛིན་གལ་ཆེན་བྱས་ཏེ་གྲོང་
ཚོར་བཅའ་སྡོད་ལས་དོན་སོགས་དང་ཟུང་འབྲེལ་
བྱས་ནས་ལས་ཀ་ཁག་156ལ་གཞོགས་འདེགས་
བྱས་ཏེ་འགལ་བ་དང་རྩོད་གཞི་ཁག་63ཐག་
གཅོད་བྱས་པ་རེད།
རྗེས་མར་རང་གྲོང་གི་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་དུས་རབས་གསར་པའི“ཧྥེང་ཆའོ་ཡི་
ཉམས་མྱོང”མུ་མཐུད་ལག་ལེན་བསྟར་ནས་དོན་
དངོས་དང་། གོ་རིམ། བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱད་
འཐུས་བཅས་ཀྱི་འགག་སྒོ་བརྟན་པོ་སྲུང་བ་
དང་། དོན་དངོས་རྩད་གཅོད་གསལ་པོ་དང་།
བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱད་འཐུས། འགལ་བ་སེལ་བ་
བཅས་ཀྱི་ཐད་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་
ལས་དོན་གྱི་སྤུས་ཚད་དང་ཕན་འབྲས་རྩ་བ་ནས་
མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། མི་དམངས་མང་ཚོགས་
ལ་ཁྲིམས་འཛིན་གྱོད་གཞི་རེ་རེའི་ཁྲོད་དྲང་གཞག་
དྲང་བདེན་གྱི་ཚོར་སྣང་ཡོང་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་
བྱེད་རྒྱུ། མང་ཚོགས་ཀྱི་བློ་ཡིད་ཚིམ་ཚད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་དོན་གྱི་ཕན་འབྲས་ལ་
ཞིབ་བཤེར་བྱེད་རྒྱུ། བྱས་རྗེས་གསར་པ་འཇོག་
པ་དང་འགན་འཁྲི་གསར་པར་བརྟེན་ནས་ལྷ་སའི་
ཞིབ་དཔྱོད་ལས་དོན་དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་
རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་
དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་
འཕེལ་རྒྱས་ཆེད་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་
ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཞིབ་དཔྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དུས་རབས་གསར་པའི“ཧྥེང་ཆའོ་ཉམས་མྱོང”ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་བཏོད་པ།